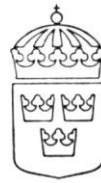

Motion till riksdagen

1985/86:Bo217

Lars Werner m. fl. (vpk)
Bostadsbidragen

Mot.
1985/86
Bo217–220

Inledning

Bostadskommittén kommer att avge sitt slutbetänkande i februari 1986. Kommittén har i uppdrag att göra en översyn av bostadspolitiken i vid mening. Bl. a. kommer förslag att lämnas om utformningen av bostadsbidragssystemet. Det är emellertid inte möjligt att avvakta beredningen av kommitténs förslag och riksdagens beslut om bidragsgivningen om det skall bli möjligt att genomföra förändringar av bidragen fr. o. m. den 1 juli 1986.

En huvuduppgift för bostadsbidragsgivningen är att ge den en inriktning som innebär att de ekonomiskt mest betalningssvaga hushållen ges möjlighet att efterfråga och bekosta bostäder som svarar mot de bostadspolitiska målsättningarna.

Vänsterpartiet kommunisterna har under en lång följd av år givit uttryck för en bostadspolitisk målsättning som innebär att bostaden är en social rättighet. Detta innebär bl. a. att alla människor skall ha tillgång till en tillräckligt stor och modernt utrustad bostad i en bra miljö och till rimliga kostnader. I denna motion skall inte de övergripande bostadspolitiska målsättningarna diskuteras. Det görs i en annan partimotion av vpk.

I denna motion behandlas utformningen av bostadsbidragen.

Bostadsbidragsgivningens omfattning m. m.

År 1975 var bostadsbidragen och det kommunala bostadstillägget till folkpension (KBT) den beloppsmässigt största subventionsformen på bostadsområdet. Dessa subventioner svarade då för knappt hälften av bostadssubventionerna om totalt ca 8 miljarder kronor. År 1985 beräknas andelen ha sjunkit till mindre än en fjärdedel; ca 7 miljarder kronor av totalt ca 29 miljarder kronor.

År 1975 utgick bostadsbidrag till ca 660 000 hushåll varav 570 000 var hushåll med barn. Den 1 maj 1985 utgick bostadsbidrag till 296 000 barnhushåll och till 26 000 hushåll utan barn. Totalt utgick sålunda då bostadsbidrag till 322 000 hushåll. Mellan maj 1984 och maj 1985 minskade antalet hushåll med bostadsbidrag med 18 000. Minskningen faller nästan helt på gruppen makar med barn. Inom denna grupp var minskningen störst för makar med två barn. Gruppen ensamstående med barn har ökat något. Vid utgången av år 1985 avvecklades bidragsgivningen beträffande hushåll utan barn.

I budgetpropositionen (bil. 13 s. 65–70) föreslås höjningar av bostadsbidragen fr. o. m. den 1 juli 1986 och fr. o. m. den 1 januari 1987 genom höjda hyresgränser och inkomstgränser. Det är bra att regeringen nu föreslår höjningar av bidragen. I vpk:s motion i januari 1985 (1984/85:2158) föreslogs förändringar i form av ökade bostadsbidrag för år 1986. Våra förslag vann dock inte riksdagens bifall. Genom förslagen i budgetpropositionen har regeringen nu insett att bidragen bör höjas. Vi har självfallet ingen anledning att kritisera denna förändrade inställning men anser att höjningen av bidragen bör vara större än vad som föreslås i budgetpropositionen. Nedan lämnar vi förslag till bidragens storlek fr. o. m. halvårsskiftet 1986. Våra förslag utgår i allt väsentligt från förslaget i bostadsstyrelsens anslagsframställning för budgetåret 1986/87. Dessutom för vi fram förslag om återinförande av bostadsbidrag till hushåll utan barn samt beräkning av bidragsgrundande inkomst när vissa studiemedel utgår.

Barnfamiljer

Inkomstgränser

Den nedre inkomstgränsen är för närvarande 37 000 kr. för ensamstående med barn och 45 000 kr. för makar med barn. Den övre inkomstgränsen, som är gemensam, är 67 000 kr. Mellan den nedre och övre inkomstgränsen reduceras bidraget med 15 % av inkomsten. Vid en inkomst över den övre inkomstgränsen reduceras bidraget med 22 %.

I budgetpropositionen föreslås höjningar av inkomstgränserna ske i två etapper per den 1 juli 1986 och per den 1 januari 1987. Vid årsskiftet 1986–1987 föreslås de nedre inkomstgränserna sättas till 41 000 kr. för ensamstående med barn och till 53 000 kr. för makar med barn. Den övre inkomstgränsen föreslås höjas till 75 000 kr.

I likhet med bostadsstyrelsen föreslår vi att gränsen för oreducerat bostadsbidrag sätts till 43 000 kr. för ensamstående med barn och till 59 000 kr. för makar med barn. Reduktionsfaktorn bör vara enhetlig och bestämmas till 18 %. Härigenom begränsas marginaleffekterna för de flesta bidragstagare.

En höjning av inkomstgränserna enligt förslaget i denna motion bör i inte ringa omfattning innebära en anpassning av dessa gränser till aktuella inkomstnivåer.

Hyresgränser

Hyresgränserna bör i enlighet med vpk:s tidigare förslag sättas så att betalningssvaga hushåll ges möjlighet att bo bra. Den utrymmesstandard som, i avvaktan på pågående överväganden, bör tillämpas är en utrymmesstandard om tre rum och kök för hushåll med ett barn och bör öka med ett rum för varje ytterligare barn. Hyresgränserna bör bestämmas med utgångspunkt häri. Gränserna bör inte vara gemensamma för en- och tvåbarnsfamiljer och för tre- och fyrbarnsfamiljer. Även bostadsstyrelsen har givit uttryck för dessa uppfattningar. I avsikt att ta hänsyn till hyresutveck-

lingen bör de övre hyresgränserna höjas enligt vad som anges i denna motion. Den nedre hyresgränsen bör ligga på nuvarande nivå, dvs. 650 kr./månad.

Mot. 1985/86
Bo217

De övre hyresgränserna (kr. per månad) bör bestämmas till 2 200 kr. för hushåll med ett barn och därefter öka med 300 kr. per barn, sålunda 2 500 kr. för tvåbarnshushåll, 2 800 kr. för trebarnshushåll, 3 100 kr. för fyrbarnshushåll och till 3 400 kr. för hushåll med fem eller flera barn. En differentiering av hyresgränserna per barn gör det möjligt att i väsentligt större omfattning än i dag anpassa bostadsbidragen till bostadskostnaderna.

Hushåll utan barn

Som framgått ovan utgår inte längre bostadsbidrag till hushåll utan barn. Möjligheten för dessa hushåll att erhålla bostadsbidrag avskaffades i och med utgången av år 1985. Bostadsbidragen för denna grupp bör införas vid halvårsskiftet 1986. Bostadsbidragen för hushåll utan barn utgör ofta ett betydelsefullt tillskott till hushållsekonomin. Enligt vad som erfarits kommer bostadskommittén, vars betänkande överlämnas till bostadsministern i februari 1986, att föreslå att bostadsbidragen för denna grupp åter införas. Det finns inte anledning att i denna fråga avvakta beredningen av betänkandet. Bostadsbidragen bör sålunda införas vid halvårsskiftet i år. Den nedre hyresgränsen bör sättas till 650 kr./månad och den övre hyresgränsen till 1 025 kr./månad för ensamstående utan barn och till 1 200 kr./månad för makar utan barn.

De nedre inkomstgränserna bör bestämmas till 32 000 kr. för ensamstående utan barn och till 35 000 kr. för makar utan barn.

Övriga förslag

För närvarande gäller att till den bidragsgrundande inkomsten skall läggas hälften av sådana studiemedel som utgår enligt 4 kap. studiestödslagen, dvs. studiebidrag och återbetalningspliktiga studiemedel. Som vpk tidigare anført, innebär regeln att lånade pengar betraktas som inkomst om lånet är ett studielån, medan t.ex. lån i bank inte behandlas på detta sätt. De studerande som för sitt uppehälle är beroende av studiemedel får därför lägre bostadsbidrag än andra studerande vid i övrigt lika förutsättningar. Detta är stötande, och vi upprepar vårt krav om att avskaffa denna orättvisa. Enligt vad som erfarits kommer bostadskommittén att föreslå att studiemedel inte till någon del skall påverka den bostadsbidragsgrundande inkomsten. Även detta förslag bör genomföras per den 1 juli 1986.

Vi stöder förslaget i budgetpropositionen om att bostadsbidrag lägre än 50 kr. i månaden inte skall betalas ut.

Även om det kan finnas skäl att låta nuvarande möjlighet bestå för länsbostadsnämnden att bevilja förskott till kommunerna på ersättning för bostadsbidragen vill vi inte motsätta oss förslaget i budgetpropositionen om att ersättningen till kommunerna skall utgå först efter utgången av det kalenderår bidragen avser.

Sammanfattning

Mot. 1985/86
Bo217

Ett accepterande av förslagen i denna motion innebär sålunda att bostadsbidragen bättre än för närvarande och bättre än regeringens förslag anpassas till den aktuella inkomst- och hyresutvecklingen. Förslagen i motionen bör genomföras per den 1 juli 1986. För att undvika att bidragen bl. a. till följd av inkomstutvecklingen urholkas år 1987 bör regeringen våren 1986 för riksdagen presentera förslag om bidragsgivningens utformning fr. o. m. den 1 januari 1987.

Av nedanstående sammanställning framgår bidragsgivningens omfattning fr. o. m. den 1 juli 1986 enligt regeringens förslag och enligt förslaget i denna motion.

Inkomstgränser m. m.

	Gällande inkomstgränser	Inkomstgränser fr. o. m. 1986-07-01	
		enligt regeringens förslag	enligt förslag i denna motion
<i>Nedre inkomstgräns</i>			
Ensamstående utan barn	—	—	32 000
Makar utan barn	—	—	35 000
Ensamstående med barn	37 000	39 000	43 000
Makar med barn	45 000	49 000	59 000
<i>Övre inkomstgräns</i>	67 000	75 000	67 000
Reduktionsfaktor	15 % resp. 22 %	15 % resp. 22 %	18 %

Hyresgränser (kr./mån.)

	Gällande hyresgränser	Hyresgränser fr. o. m. 1986-07-01	
		enligt regeringens förslag	enligt förslag i denna motion
<i>Nedre hyresgräns</i>	650	800	650
<i>Övre hyresgränser</i>			
Ensamstående utan barn	—	—	1 025
Makar utan barn	—	—	1 200
Hushåll med 1 barn	1 675	2 000	2 200
Hushåll med 2 barn	1 675	2 000	2 500
Hushåll med 3 barn	2 175	2 500	2 800
Hushåll med 4 barn	2 175	2 500	3 100
Hushåll med 5 eller flera barn	2 625	3 000	3 400

	Enligt re- geringens förslag	Enligt för- slaget i denna motion	Ökning enligt förslaget i denna motion
Ensamstående utan barn	—	3 600	3 600
Makar utan barn	—	5 280	5 280
Hushåll med 1 barn	14 700	18 060	3 360
Hushåll med 2 barn	17 880	24 120	6 240
Hushåll med 3 barn	25 860	30 180	4 320
Hushåll med 4 barn	29 040	36 240	7 200
Hushåll med 5 barn	37 020	40 300	5 280
För varje ytterligare barn	3 180	3 180	0

Statens kostnader för förslagen i denna motion kan med den noggrannhet som rimligen kan begäras beräknas till 78,5 milj. kr. för helår. Med beaktande av att kostnaderna för bostadsbidragen inte längre skall förskottas kommunerna kommer endast den del av anslaget som avser andra halvåret 1986 att belasta nästa budgetår. Medelsbehovet för nästa år bör därför beräknas till ca 390 milj. kr. utöver regeringens förslag.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen godkänner vad i denna motion förordats
  - a) om ändringar i fråga om hyres- och inkomstgränser för bostadsbidrag för hushåll med barn fr. o. m. den 1 juli 1986,
  - b) om hyres- och inkomstgränser för bostadsbidrag för hushåll utan barn fr. o. m. den 1 juli 1986,
  - c) om reduktionsfaktorn,
  - d) om att studiemedel inte skall utgöra bidragsgrundande inkomst.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen förordats om förslag om bostadsbidrag fr. o. m. den 1 januari 1987,
3. att riksdagen till *Bostadsbidrag m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 390 000 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 1 847 000 000 kr.

Stockholm den 27 januari 1986

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Jörn Svensson (vpk)

Tore Claeson (vpk)

Nils Berndtson (vpk)

Inga Lantz (vpk)